

Ebba Petterssons Privatskola
Radiovägen 25
421 47 Västra Frölunda

2010-12-07
1 (11)
Dnr 40-2010:362

Ebba Petterssons Privatskolas Stiftelse
Att. Stefan Elm
Radiovägen 25
421 47 Västra Frölunda

Kvalitetsgranskning av Musik i grundskolan av Ebba Petterssons Privatskola i Göteborgs kommun

Skolinspektionens beslut

Skolinspektionen har granskat elevernas möjligheter att utveckla kunskaper i musikämnet i enlighet med kursplanens och läroplanens mål.

Områden som måste åtgärdas:

- Eleverna ges inte möjlighet att använda IT som stöd för musicerande samt som redskap för skapande. (9 kap 2 § skollagen i jämförelse med kursplanen för musik)
- Vid Ebba Petterssons Privatskola måste lärarna vid utvecklingssamtalet ge skriftliga omdömen om elevernas kunskapsutveckling i relation till målen i de ämnen de får undervisning i. (1a kap 7 § förordning om fristående skolor och viss enskild verksamhet inom skolområdet i jämförelse med 7 kap 2 § grundskoleförordningen)
- Ebba Petterssons Privatskola måste ge skriftliga bedömningar som uppfyller författningarnas krav. (1a kap 7 § förordning om fristående skolor och viss enskild verksamhet inom skolområdet i jämförelse med 7 kap 9 § grundskoleförordningen)

Områden som behöver förbättras:

- Musikundervisningen behöver i större omfattning ge eleverna möjlighet att utvecklas inom samtliga kunskapsformer i alla årskurser de får musikundervisning i.
- Musikämnets koppling till andra ämnen och kunskapsområden behöver synliggöras på skolan.
- Eleverna behöver få ett större reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och innehåll i musikundervisningen.
- Musikundervisningen behöver bättre anpassas efter elevernas erfarenheter och kunskaper.
- Elevernas kunskapsresultat i musik behöver i större utsträckning följas upp på skolnivå.
- Eleverna behöver få ökad kännedom om mål och betygskriterier.

- Rektorerna behöver se över lärarnas bedömning och betygssättning i musik och säkerställa att den görs utifrån styrdokumentens krav.
- Rektorerna behöver säkerställa att de som undervisar i musik har den kompetens och får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och sträva efter att det på skolan finns lärare med utbildning i musik.
- Rektorerna behöver säkerställa att lokaler och utrustning för eleverna i de tidigare årskurserna ger förutsättningar att nå målen i musik.
- Rektorerna behöver se till att skolans organisation och tidsanvändning i musikämnet skapar förutsättningar för eleverna att nå målen.
- Rektorerna behöver verka för att musikundervisningens kvalitet utvecklas i förhållande till målen i ett årskurs 1–9 perspektiv.

Uppföljning

Skolinspektionen följer upp de krav på åtgärder som granskningen resulterat i. Huvudmannen för Ebba Pettersson Privatskola ska senast 2011-06-12 redovisa till Skolinspektionen i Göteborg vilka åtgärder som vidtagits utifrån myndighetens krav och förbättringsområden. Om åtgärder ännu inte vidtagits men planerats, ange tidplan för planerade åtgärder och ansvarig för genomförandet. Redogörelsen skickas per post till Skolinspektionen i Göteborg avd. Söder, att: Marie Karlsson, Kungsgatan 20, 411 19 Göteborg. Ange Skolinspektionens diarienummer (Dnr 40-2010:362) vid kommunikation med myndigheten angående granskningen.

Skolinspektionens granskning av Musik i Ebba Petterssons Privatskola i Göteborgs kommun

Bakgrund och granskningsområden

Skolinspektionen genomför en kvalitetsgranskning av musikundervisningen i grundskolan under perioden februari 2010 till mars 2011. Skolinspektionen kommer att under perioden granska cirka 40 skolor. Skolinspektionen besökte Ebba Petterssons Privatskola 14–16 september 2010. Vid besöket skedde observationer av musikundervisningen och intervjuer hölls med rektorn, lärare och elever. Besöket föregicks av studier av dokument som inhämtats från skolan.

Övergripande iakttagelser och slutsatser inom området kommer att redovisas i Skolinspektionens kvalitetsgranskningsrapport Musik i grundskolan. Ytterligare information om och projektplan för kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens webbplats (<http://www.skolinspektionen.se/Kvalitetsgranskning/>).

Syftet med granskningen är att förbättra kvaliteten på musikundervisningen i grundskolan. Genom att synliggöra brister och styrkor för skolor och huvudmän är målet att

Skolinspektionens granskning ska bidra till förbättringar som leder till att eleverna får en bättre musikundervisning genom alla årskurser.

Skolan ska genom musikundervisningen bredda och fördjupa elevernas kunskaper i musikämnet. Undervisningen ska bygga på såväl praktiska som teoretiska moment. Musikämnet är ett ämne med många dimensioner som ska ge eleverna möjlighet att bli förtrogna med andra kunskapsområden. Musikens ämnesövergripande karaktär innebär att ämnet har en stor potential att samordnas med övriga ämnen. Musikundervisningen kan även utgöra en viktig länk mellan skolan som institution, dess kultur och traditioner och barns och ungdomars tillvaro vid sidan av skolan. Ämnet är även omtyckt bland eleverna, men musikundervisningens kvalitet och förutsättningar varierar mycket vilket innebär att elevernas möjlighet att utvecklas inom ämnet skiljer sig åt.¹ Ett övergripande problem är att eleverna inte får en sammanhållen utbildning utifrån kursplanernas mål i ett 1-9 perspektiv.

Granskningen har inriktats mot tre frågeområden:

1. Ger musikundervisningens innehåll och genomförande eleverna möjlighet att utvecklas inom samtliga kunskapsformer och synliggörs musikämnets koppling till andra ämnen?
2. Sker bedömning och betygssättning utifrån styrdokumentens krav?
3. Finns centrala förutsättningar för att bedriva en musikundervisning av hög kvalitet?

Beskrivning av skolan

Ebba Petterssons Privatskola är en fristående grundskola som omfattar förskoleklass och årskurserna 1–9 med 24 barn i förskoleklassen och 488 elever. Skolan ligger inom stadsdelen Frölunda i Göteborg.

Skolans styrelse har det övergripande ansvaret för skolan. Den dagliga verksamheten leds av två rektorer med ansvarsområden i var sina parallella spår, dvs. organisation av klasser från förskoleklassen till och med årskurs 9.

Skolans pedagogiska personal är organiserad i arbetslag, F–3, 4–5 och två arbetslag i årskurserna 6–9. Arbetslagen leds av var sin arbetsledare och ingår i skolans pedagogiska ledningsgrupp. Fem av skolans lärare undervisar i musik. Rektorn uppger att lärarna i årskurserna 1–3 integrerar musikundervisningen med övrig undervisning och två musiklärare undervisar årskurserna 4–9. Musikundervisningen bedrivs i de lägre årskurserna i klassrummen och från och med årskurs 5 i skolans musiksals.

¹ Skolverket (2005b) *Nationella utvärderingen av grundskolan 2003 - musik (NU-03)* Ämnesrapport till rapport 253. Stockholm: Skolverket.

Motivering till beslut

1. Ger musikundervisningens innehåll och genomförande eleverna möjlighet att utvecklas inom samtliga kunskapsformer och synliggörs musikämnets koppling till andra ämnen?

För att eleverna ska ges möjlighet att utveckla kunskaper i ämnet musik i enlighet med kursplanens och läroplanens mål krävs att undervisningens innehåll utgår från målen. Kursplanen för musikämnet anger olika kunskapsformer² som eleverna ska ges möjlighet att utvecklas inom. Tidigare studier visar dock på att vissa kunskapsformer får begränsat utrymme i undervisningen, och att elevernas möjlighet att utveckla sina kunskaper även beror av lärandemiljö, lärarens förmåga att individanpassa undervisningen samt elevernas möjlighet till inflytande³.

Undervisningen ska enligt läroplanen även innefatta beröringspunkter till andra kunskapsområden, något som enligt forskning är ytterligare ett bristområde⁴.

Beskrivning

En fristående grundskola ska enligt 9 kap 2 § skollagen ge kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen motsvarar de kunskaper och färdigheter som grundskolan ska förmedla.

Elever vid Ebba Petterssons Privatskola berättar att de sjunger och spelar på musiklektionerna och att de även får lära sig om noter, instrument och musikhistoria.

Vid granskningen framkommer att eleverna sällan får skapa musik på musiklektionerna. Musikläraren som undervisar i de senare årskurserna berättar att förutsättningar för bland annat den teknik som kan krävas för musikskapande finns vid skolan men inte lätt tillgänglig i musiksalen. Övriga undervisande lärare i musik uppger att de saknar kompetens inom IT musikområde. (se även område 3)

Intervjuer med såväl lärare som elever vid skolan visar att eleverna i de lägre årskurserna undervisas främst i respektive klassrum och där spelar eleverna sällan instrument. Elever som undervisas av musiklärarna på skolan i årskurserna 5–9 får i större utsträckning utvecklas inom samtliga kunskapsformer än de elever som får sin undervisning i klassrummen. Musikskapande sträcker sig till att göra egna texter. Eleverna har inte fått göra egna melodier eller arbetat med att göra inspelningar när de musicerat tillsammans. Såväl musiklärarna som de intervjuade lärarna uppger att gruppstorleken har betydelse för om eleverna ska kunna träna sig på att spela instrument. I årskurs 5 har skolan delat klasserna och såväl lärare som elever uppger att den mindre gruppstorleken ger en annan grund för inläring och lust till lärande.

² Kunskapsformer avser i detta sammanhang musicerande, musiklyssnande, musikskapande och musikkunskande.

³ Skolverket (2005b); Ferm, C. (2004). *Öppenhet och medvetenhet. En fenomenologisk studie av musikalisk interaktion*. Luleå: Luleå tekniska univ.

⁴ Aulin-Gråhamn, L. och J. Thavenius (2003). *Kultur och estetik i skolan: slutredovisning av Kultur och skola-uppdraget 2000-2003*. Malmö: Malmö högskola, Lärarutbildningen.

Eleverna ska bli förtrogna med musikens beröringspunkter med andra kunskapsområden och utveckla förmåga att kombinera musik med andra gestaltsformer som bild, text, drama, dans och rörelse.⁵

Granskningen visar att musikundervisningen i årskurserna 5–9, vid Ebba Petterssons Privatskola, i regel inte är ämnesövergripande, dvs. musikundervisningen har inte många beröringspunkter med andra ämnen eller kunskapsområden.

Skolans musiklärare tycker inte att ämnet musik ska leva sitt eget liv utan vill gärna samarbeta med övriga ämneslärare, men hittills har det inte blivit så. Eleverna i årskurserna 3–5 uppger att de ibland sjunger sånger på engelska. Vid granskningen framkommer att elever som undervisas i musik av sina klasslärare i högre utsträckning får en ämnesövergripande undervisning där musik kombineras med fler ämnen.

Vid intervjuer med elever uppger de att lärandemiljön på Ebba Petterssons Privatskola präglas av ett gott klimat där eleverna känner trygghet. Däremot framgår i intervjuerna att lusten till lärande varierade. En del elever förstår inte riktigt varför ämnet finns i skolan och en del elever uppskattar ämnet endast för att det inte är så krävande och att det är skönt att gå till ett ämne där man kan slappna av. Vid samtal med elever framkommer att de vill ha större variationer på musiklektionerna. De upplever att de är styrda av lärarens planering och att de olika momenten sällan varvas. En del av eleverna önskar dock att läraren ska ta mer initiativ vad gäller styrning av instrumentalval så att alla får lära sig spela på alla instrument.

Skolan och läraren ska anpassa undervisningen efter individens behov och förutsättningar och eleverna ska i takt med stigande ålder och mognad successivt få ett ökat inflytande över sitt lärande. Eleverna ska också delta i planeringen och utvärderingen av undervisningen, för att de ska ges inflytande över undervisningens innehåll och arbetsformer. En förutsättning för att eleverna ska kunna ta detta ansvar är att de har kännedom om målen för utbildningen.⁶

Elevintervjuer visar att eleverna på Ebba Petterssons Privatskola generellt inte har kännedom om målen för musikundervisningen (se område 2). Eleverna berättar i intervjuer att de har varierade förutsättningar i ämnet, alltifrån elever med lite kunskaper, till elever som spelar instrument och kan noter och därmed har kommit längre i sin kunskapsutveckling. Likväl framkommer vid granskningsbesöket att eleverna till stora delar genomför samma uppgifter på en likartad nivå. Inte minst, de elever som redan kan spela får inte alltid de utmaningar och den undervisning som de stimuleras av. Även musiklärarna anser att det är svårt med individanpassningen när det är en stor grupp av elever.

Vad avser elevinflytandet uppger intervjuade elever att det inskränker sig till valet av sång att sjunga, men också att det sker alltför sällan. Lärarna har svårt att beskriva hur

⁵ 9 kap 2 § skollagen i jämförelse med kursplanen för musik

⁶ 9 kap 2 § skollagen i jämförelse med läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet.

de gör för att ge eleverna större möjligheter till inflytande i takt med stigande ålder och mognad över redovisningsformer, arbetsformer och innehåll i musikundervisningen.

Bedömning

Skolinspektionens bedömning är att undervisningens innehåll och genomförande på Ebba Petterssons privatskola inte i tillräcklig omfattning ger eleverna möjlighet att utvecklas inom samtliga kunskapsformer och musikämnets koppling till andra ämnen och kunskapsområden behöver synliggöras i större omfattning.

Elevernas möjlighet till inflytande över undervisningen behöver förbättras. Vidare är Skolinspektionens bedömning att individanpassningen i ämnet musik behöver utvecklas så att varje elev känner utmaningar i sin kunskapsutveckling och utvecklas optimalt och upplever lust att lära.

2. Sker bedömning och betygssättning i musik utifrån styrdokumentens krav?

För att eleverna ska ges möjlighet att utveckla kunskaper i ämnet musik i enlighet med kursplanens och läroplanens mål krävs att musikläraren tydliggör för eleverna vilka mål undervisningen har, och att läraren löpande följer upp elevernas kunskaper och bedömer dessa allsidigt utifrån styrdokumentens krav. Musik är dock ett av de ämnen där eleverna har minst kunskap om mål och betygskriterier. Uppföljningen av elevernas musikkunskaper är dessutom ofta bristande, och kraven för att få ett visst betyg kan skilja sig godtyckligt åt från skola till skola. Formaliserade samverkansformer mellan musiklärare framhålls som en nyckelfaktor för att främja likvärdighet i ämnets innehåll, bedömningskriterier och betygssättning.⁷

Beskrivning

Läraren ska vid utvecklingssamtal, minst en gång varje termin, i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i relation till målen i varje ämne som eleven får undervisning i⁸.

Ebba Petterssons Privatskola har utvecklingssamtal varje termin. Inför samtalet skriver eleverna i en mall en individuell utvecklingsplan (IUP), *Min individuella utvecklingsplan*, via skolans lärplattform. Eleverna gör kommentarer för varje ämne och därefter skriver lärarna kommentarer och gör en prognos. Dessa utgör underlag inför utvecklingssamtalet. Skolinspektionen har tagit del av ett antal individuella utvecklingsplaner med skriftliga kommentarer. Eleverna skriver utifrån frågeställningar såsom, hur går det för dig i ämnet? Tror du att du lär dig så mycket som du borde? Vilka är dina starka sidor inom ämnet samt skulle du vilja ha extra hjälp med något? Läraren prickar i en prognos om eleven i nuläget beräknas nå målen för årskurs 5 respektive årskurs 9. Elever-

⁷ Skolverket (2005b) *Nationella utvärderingen av grundskolan 2003 - musik (NU-03)* Ämnesrapport till rapport 253. Stockholm: Skolverket.

⁸ Enligt 1a kap 8 § förordningen om fristående skolor och viss enskild verksamhet inom skolområdet ska fristående skolor tillämpa bestämmelserna i 7 kap 2 § grundskoleförordningen.

na säger att musik inte är något högt prioriterat ämne och att de inte talar om musikämnet under utvecklingssamtalet. Lärarna berättar att de mycket sällan sätter upp utvecklingsmål i ämnet musik i den individuella utvecklingsplanen som upprättas under utvecklingssamtalet. Detta framgår också i de individuella utvecklingsplaner Skolinspektionen tagit del av och det är inte ovanligt att det saknas kommentarer i musikämnet. Lärare måste vid utvecklingssamtalet ge skriftliga omdömen om elevernas kunskapsutveckling i relation till målen i de ämnen de får undervisning i.

Musikläraren i Ebba Petterssons Privatskola, i årskurserna 7–9 berättar att hon visar eleverna målen vid terminens eller läsårets början men att hon inte tydliggjort dem närmre eller att hon återkommer till dem under terminen. Eleverna uppger att de vet att det finns mål i ämnet musik men de känner inte till dem. Elever i årskurserna 8 och 9 uppger att de inte fått veta betygskriterierna för årskurs 9.

Musikläraren ska följa upp elevernas utveckling och kunskaper för att säkerställa att eleverna når målen. Under åren 2007–2009 har 100 procent av eleverna uppnått målen i musik i årskurs 9. År 2010 redovisar skolan att 10 procent av eleverna inte uppnår målen i musik. Om en elev inte når mål i ett ämne som ska ha uppnåtts i slutet av det nionde skolåret ska betyg inte sättas i ämnet. Då ska en skriftlig bedömning av elevens kunskaper i ämnet ges.⁹ Av bedömningen kan också framgå de stödåtgärder som har vidtagits. Granskningen visar att Ebba Petterssons Privatskola inte gjort skriftliga bedömningar för de elever som inte nått målen i musik.

Som tidigare nämnts uppger eleverna att de saknar kännedom om de nationella målen i musik och de berättar att de inte vet på vilka grunder de betygsätts. Enligt vissa intervjuade elever räcker det med att vara närvarande, att sjunga samt klara det prov i musikhistoria som de haft i årskurs 8 för att få ett godkänt betyg. För att få högre betyg ska man, enligt eleverna, spela piano eller gitarr samt sjunga solo. I Skolverkets officiella statistik framgår att under de senaste tio åren (med undantag av år 2003) har 100 procent av eleverna uppnått målen i musik. Vid granskningen framkommer att skolan inte närmare har analyserat betygsresultaten och man har heller inte fört diskussioner eller haft samverkan med andra skolor kring bedömning, betyg och betygskriterier. Vid kommunikering av denna rapport uppger rektorerna att de påbörjat ett sådant samarbete med flera olika fristående grundskolor.

Rektorerna uppger att de utgår från att lärarna tar reda på om eleverna nått målen eller ej i ämnet musik. I intervju med lärarna uppger de att de inte tagit reda på om eleverna nått målen eller ej i årskurs 5 vid den överlämning som sker inom skolan, inte heller från mottagande skolor. Någon sammanställning av måluppfyllelsen i musikämnet på skolnivå har hittills inte gjorts i ett årskurs 1–9 perspektiv. Rektorerna uppger vid kommunikeringen av denna rapport att Stiftelsens styrelse årligen får en sammanställning och rapport över resultaten i samtliga skolämnen för årskurs 9.

⁹ 1a kap 7 § förordningen om fristående skolor och viss enskild verksamhet inom skolområdet jämförd med 7 kap 9 § grundskoleförordning.

Bedömning

Ebba Petterssons Privatskola behöver klargöra mål och betygskriterier i ämnet musik för eleverna och säkerställa att bedömning och betygssättning görs utifrån styrdokumentens krav. Rutiner kring uppföljning av elevernas kunskapsresultat i musik och om eleverna uppnått målen eller ej, i årskurs 5 behöver förbättras, såväl inom skolan som vid mottagande av nya elever från överlämnande skolor. Vidare måste lärarna vid utvecklingssamtalet ge skriftliga omdömen om elevernas kunskapsutveckling i relation till målen i musikämnet samt upprätta skriftliga bedömningar för de elever som inte uppnått målen i slutet av det nionde skolåret.

3. Finns centrala förutsättningar för att bedriva en musikundervisning av hög kvalitet?

Forskning visar att elevernas möjligheter att utveckla kunskaper i ämnet musik i enlighet med kursplanens och läroplanens mål även påverkas av yttre förutsättningar där rektorns roll är central. Det handlar exempelvis om lärarkompetens, utrustning och lokaler, skolans organisation, tidsanvändning, ämnets status på skolan och arbete för att kvalitetsutveckla ämnet¹⁰.

Av läroplanen framgår bland annat att huvudmannen ska utveckla verksamheten i kontakt med det omgivande samhället. Forskning visar även att musik och kultursatsningar i kommunen kan genom samverkan ha gynnsam effekt på skolans arbete för att utveckla kvaliteten i musikundervisningen¹¹.

Beskrivning

Enligt 9 kap 2 § 6 p skollagen ska en fristående skola för undervisningen använda lärare, förskollärare eller fritidspedagoger som har utbildning avsedd för den undervisning de i huvudsak ska bedriva, dock med undantag för fall då personer med sådan utbildning inte finns att tillgå eller det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna.

På Ebba Petterssons Privatskola undervisar fem av lärarna i musik. De lärare som undervisar i klasser i de lägre årskurserna har ingen utbildning för att undervisa i ämnet musik. I intervjuer framgår att de huvudsakligen sjunger med eleverna. Många elever deltar också i frivillig musik med blockflöjt eller kör i kulturskolan Kulmus regi.

¹⁰ Jmf Skolverket (2005b); Georgii-Hemming, E. (2005). *Berättelsen under deras fötter. Fem musiklärares livshistorier*. Örebro: Universitetsbiblioteket; Myndigheten för skolutveckling (2007) *Musik: en samtalsguide om kunskap, arbetssätt och bedömning*. Stockholm: Myndigheten för skolutveckling.

¹¹ Jmf Skolverket (2005b); Stålhammar, B. (1995). *Samspel: grundskola – musikskola i samverkan: en studie av den pedagogiska och musikaliska interaktionen i en klassrumssituation*. Göteborg: Musikvetenskapliga avd.; Sveriges Musik- och kulturskoleråd (2006) *Glädjeämnen eller sorgbarn?: En rapport om samverkan mellan för-, grund- och gymnasieskolor och landets musik- och kulturskolor*, Bjästa: Daus Tryck och Media.

I årskurserna 7–9 undervisar en lärare med utbildning i musik och eleverna i årskurserna 4–6 undervisas av en lärare, I/E lärare dvs. lärare som har ämnesutbildning i musik men saknar formell behörighet att undervisa i musik i grundskolan. Eleverna i årskurs 4 undervisas i helklass i klassrummet medan eleverna i övriga årskurser har sin musikundervisning i en musiksal. Det är endast i årskurs 5 som eleverna undervisas i halvklass. Eleverna i årskurserna 5–9 har musikundervisning endast under en termin per läsår.

Ebba Petterssons Privatskola har material och utrustning i musikämnet som huvudsakligen ger eleverna förutsättningar att nå målen.¹² Skolan ska dock i sin undervisning sträva mot att eleven utvecklar sin förmåga att använda IT som ett stöd för både lärande och musicerande samt som redskap för skapande i olika former.¹³ Utvecklingen av IT erbjuder nya möjligheter till lärande, kommunikation, musicerande och skapande vilket har förändrat ämnets förutsättningar. Granskningen visar att det finns laptops i skolan men de används inte i musikundervisningen, vilket innebär att eleverna inte ges möjlighet att använda IT på det sätt kursplanen föreskriver. Lärarna som inte har musikutbildning uppger att de inte har den kompetens som behövs för att använda IT i musikundervisningen.

Skolans musiksal används främst av årskurserna 5–9. Skolan har gitarrer, elgitarrer, keyboards, piano och el-trumset. Enligt eleverna använder de instrument när de är i musiksalen. Lärarna som undervisar musik i klassrummen säger att de inte kan använda instrument eftersom de skulle störa undervisningen i intilliggande klassrum. Musiklärarna som är i musiksalen uppger att det finns svårigheter med att ha instrumentundervisning i helklass. Det finns fyra grupprum varav två är inredda för ensemblespel och en aula som utnyttjas, men problemet kvarstår för läraren att hinna hjälpa alla elever.

Elevintervjuer visar att statusen för musikämnet på Ebba Petterssons Privatskola är låg. Eleverna säger att musik "är inget man talar om", dock tror de att skolavslutningar och andra samlande tillfällen är betydelsefulla. Elever talar om att de ibland får gå ifrån övriga lektioner för att träna inför sådana tillfällen. Lärarna tycks anse att avslutningar är prioriterade och stödjer de elever som då vill sjunga och spela. Under elevens val finns musik och körsång. Att elever vågar ställa upp och framföra inrepeterat material, menar lärare och rektorerna är bra och utvecklande. Dock framkommer att det inte förs några pedagogiska diskussioner i arbetslagen om hur man kan utveckla undervisningen i musik.

Rektorn ska hålla sig förtrogen med det dagliga arbetet i skolan¹⁴. Rektorerna är relativt nya på skolan och har enligt personal och elever inte besökt musiklektioner i någon större utsträckning. Några direkta utvärderingar görs inte med eleverna och några uppföljningar i syfte att utveckla och utvärdera musikämnet görs varken på skolnivå

¹² 9 kap 2 § skollagen i jämförelse med 1 kap 4 § grundskoleförordningen

¹³ 9 kap 2 § skollagen i jämförelse med kursplanen i musik

¹⁴ 1a kap 4 § förordning om fristående skolor och viss enskild verksamhet inom skolområdet

eller på huvudmannanivå. Några målbilder att sträva emot i musikämnet är heller inte formulerade. Granskningen visar att rektorerna behöver öka sin förtrogenhet med musikundervisningen och ta ett större ansvar för att musikundervisningen är av god kvalitet.

Samlad forskning visar att musikundervisningens möjligheter att uppfylla kurs- och läroplanens mål försvåras om ansvaret helt överlämnas till den på skolan vanligen ende musikläraren. I dessa fall krävs det starka och driftiga musiklärare och en rektor som är insatt i ämnets förutsättningar och innehåll för att kunna hävda musikämnet. Rektorerna har ett ansvar att leda skolans verksamhet så att kurs- och läroplanens mål för musikämnet kan uppfyllas. För en god måluppfyllelse behövs även dialog inom skolan, mellan musiklärare, mellan olika grupper av lärare och skolledare, och även mellan forskare och musiklärare.¹⁵

Lärarna vid Ebba Pettersson Privatskola berättar att de inte samtalar om musikundervisningens innehåll eller måluppfyllelse, på de gemensamma konferenser som skolan har. Rektorn uppger vid kommunikering av denna rapport att lärarna har möjlighet att diskutera olika spörsmål och självklart måluppfyllelse under lag- och ämneskonferenser. Lärarna redovisar inte måluppfyllelsen i musikämnet och kan således inte analysera eller diskutera resultatet.

De båda rektorerna tar fram verksamhetsplaner inför varje läsår som tar utgångspunkt i utvärderingar från arbetslagen. Skolinspektionen har tagit del av dessa utvärderingar och verksamhetsplaner och konstaterar att de inte innehåller något om musikämnet.

Ebba Pettersson Privatskola ska erbjuda undervisningstid i musik sådan omfattning att eleverna får förutsättningar att nå målen.¹⁶ Skolinspektionen har tagit del av skolans timplan som för ämnet musik är i paritet med den nationella timplanen dvs. 230 timmar. De lägre årskursernas schema innehåller inte några specificerade ämnen utan benämns arbetspass och därmed är det svårt att säkerställa att eleverna verkligen får musik i den utsträckningen att de ges förutsättning att nå målen i musik. Vidare får eleverna i årskurs 5 och 7–9 undervisning 80 minuter per vecka endast under en termin. Av vår- respektive höstterminens veckor händer att musikundervisningen bli inställd. I samtal med såväl musiklärarna som med eleverna framgår att de ser problematiken med att eleverna inte tar igen musikundervisning som uteblivit.

Ebba Petterssons Privatskola har inte uppmärksammat att det är oklart om alla elever får den undervisningstid som anges i skolans timplan. Skolan behöver uppmärksamma detta så att alla elever ges förutsättningar att nå målen i ämnet.

¹⁵ Georgii-Hemming, E. (2005). *Berättelsen under deras fötter. Fem musiklärares livshistorier*. Örebro: Universitetsbiblioteket; Myndigheten för skolutveckling (2007) *Musik: en samtalsguide om kunskap, arbetsätt och bedömning*. Stockholm: Myndigheten för skolutveckling.

¹⁶ Se 9 kap 2 § skollagen i jämförelse med bilaga 3 till skollagen.

Bedömning

Skolinspektionens bedömning är att det finns brister i de centrala förutsättningar som krävs för att bedriva en musikundervisning av hög kvalitet. Rektorerna behöver ta större ansvar för att musikundervisningen är av god kvalitet och utveckla former för hur ämnet ska följas upp och utvärderas för att åstadkomma en ökad kvalitet. Rektorerna behöver se till att även musikämnet blir en del av den pedagogiska diskussionen i skolan. Rektorerna behöver skapa förutsättningar för samverkan mellan lärare för att musikundervisningens kvalitet ska utvecklas i förhållande till målen i läroplan och kursplan ur ett årskurs 1-9 perspektiv. Rektorerna behöver se till att de lärare som undervisar i musik har den kompetens och får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och även sträva efter att använda lärare som har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Rektorerna behöver säkerställa att lokaler och utrustning för de tidigare årskurserna är ändamålsenliga så att eleverna har förutsättningar att nå målen i musikämnet. Eleverna ges inte möjlighet att använda IT som redskap vid skapande och musicerande. Rektorerna behöver se till att skolans organisation och tidsanvändning i musikämnet skapar goda förutsättningar för eleverna att nå målen.

I ärendets slutliga handläggning har undervisningsråden Kristina Svensson, Håkan Sandström och utredare Sara Lyrenäs deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Hans Larson

Enhetschef/Beslutande

Marie Karlsson

Undervisningsråd/Föredragande